

Sprawozdanie

PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI DIAKONIJNEJ

ks. Robert Sitarek

Informacje zawarte w sprawozdaniu przewodniczącego Komisji Diakonijnej Synodu Diecezji dotyczą wybranych zagadnień służby diakonijnej na obszarze Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP w roku 2008.

Starotestamentowa księga mędrców poucza czytelnika Pisma: *Na co natkniesz się twoja ręka, abyś to zrobił, to zrób według swojej mądrości*. Ta prosto sformułowana głęboka myśl nie jest mottem służby diakonijnej w naszej diecezji. Jest czymś znacznie więcej - jej istotą, jej treścią. Nie ma parafii, która obok służby zwiastowania przez głoszenie Słowa nie byłaby aktywna w służbie czynnej miłości. Diakonia jest zwiastowaniem miłości Boga przez czyn otwarty na podmiotowe potrzeby bliźniego. Nasze parafie w diakonijnym zwiastowaniu nie stawiają już od wielu lat pytania: A kto jest bliźnim moim?

Stanowiąc niezauważalny procent populacji, znajdujący się w granicach będu statystycznego, są te nasze niewielkie społeczności zauważanym i potrzebnym elementem wsparcia dla wszystkich opuszczonych, chorych i potrzebujących. Od lat rozwijają się formy i poszerza ich zakres w służbie miłości.

To daje powód do dziękczynienia Temu, który wszystko uczynił, Temu, który daje i chcenie i wykonanie. Ale też wszystko to zobowiązuje, bo otoczenie naszych parafii wręcz oczekuje działań profesjonalnych, rzeczowych i dufających. Wierzę, że parafialne wspólnoty znajdą w sobie doświadczenia, aby tym wyzwaniom sprostać, tak, jak do tej pory sprostały wyzwaniom swoich czasów. Wierzę, że nasz Pan obdarzy nas pokorą i umiejętnościami w służbie którą nam przeznaczył w naszych czasach i miejscach, w których nas postawił.

W ubiegłym roku mówiłem, iż "nasz niewielki kościół żyje (...) bo służy bliźnim". Dzieło mogło to z radością powtórzyć. Nasz kościół dorasta w wierze będąc obecnym wszędzie tam, gdzie "według swojej mądrości" służy człowiekowi w potrzebie, naśladując tym samym Chrystusa. Oczywiście popełniając błędy wynikające z niedoskonałości ludzkiej natury, oczywiście często potykając się na drodze, ale zawsze przecię wycytuj się w Słowo zachęcając: *zrób to według mądrości*.

Po raz kolejny więc brzmi tu dawne s³owo proroka poucza¹cego Naród Wybrany, i^ż Bóg nie oczekuje od nas niczego niezwyk³ego, nie nak³ada na nas obowi¹zków ponad nasze si³y - tyle tylko, ile jeste³emy w mo³no³ci uczyni³ naszymi w¹t³ymi si³ami. A mo³że a^ż tyle, bo zachowanie cz³owieczeństwa w ³wiecie kieruj¹cym się zgo³a innymi warto³ściami jest niezwyk³1 umiej³tno³ci¹.

Pozwol³e sobie w tym miejscu przedstawi³ informacje o konkretnych przejawach naszej s³u³by. Na prezentacj³e wszystkich dzie³a³ń zabrak³oby czasu i miejsca. Tym wi³ksza jest nasza wdzi³eczno³ść. Najwy³szemu za Jego umocnienie i uzdolnienia dla naszej diakonijnej w swym dzie³aniu spo³eczno³ci diecezjalnej.

Diakonijna s³u³ba parafialna.

Jak wspomni³em we wszystkich parafiach naszej diecezji odnajdujemy braci i siostry obdarowane darem pos³ugiwania. Spojrzmy wspólnie na wybrane przyk³ady dzie³a³ń podejmowanych na terenie naszych parafii. Informacje pochodz¹ z nades³anych sprawozda³ń, wzgl³ędnie bezpo³średnio od przewodnicz¹cego Komisji Diakonijnej naszego Synodu Diecezjalnego:

Gorzów Wielkopolski.

Kontynuowane s¹ dzie³ania Punktu Konsultacyjnego Przeciw Przemocy "Zielony Kwadrat". Punkt powsta³ jako drugi w Polsce, w oparciu o program diakonii ko³cio³a "Przeciw przemocy". Jego dzie³alno³ść zosta³a poszerzona o do³wiadczenia organizacji wspó³pracuj¹cej, prowadz¹cej z powodzeniem podobne poradnictwo w Brandenburgii i Berlinie oraz w Czechach - EJF - Lazarus z Berlina.

Ponadto w ramach dzie³a³ń diakonijnych nadal: rozdzielano odzie³ i drobne sprz³ety AGD pochodz¹ce od ofiarodawców z Niemiec; dofinansowano dzieciom i m³odzie³cy wyjazdy na imprezy wakacyjne i parafialne.

Jawor.

- nadal prowadzono opiek³e nad dzie³mi z dysfunkcyjnych rodzin, zakupiono m.in. pomoce naukowe, organizowano zaj³cia w czasie wolnym, zakupiono obiady w szkole,

- prowadzona by³a bie³ca pomoc materialna dla znajduj¹cych się trudnej sytuacji materialnej parafian poprzez zakup leków, czy opa³u.

Jelenia Góra-Cieplice.

- kolejny rok dzie³a³a rozbudowywana wypo³życzalnia sprz³etu rehabilitacyjnego; interesanci mogli korzysta³ z wsparcia w postaci wózków inwalidzkich, ³ó³ek szpitalnych, koncentratorów tlenu, kul, itp.,

- organizowane by³y odwiedziny u chorych w domach i szpitalach.

Karpacz.

- kontynuowano opiekę nad osobami starszymi i odwiedziny osób chorych, w tym modlitewne odwiedziny u samotnych, przebywających w domach opieki i szpitalach
- zorganizowano akcję zbierania paczek "Prezent pod choinkę;
- zorganizowano transport parafian na nabożeństwa i spotkania parafialne,
- przygotowano paczki ławeczne dla dzieci i osób starszych,
- nastąpił rozwój działalności z zakresu pielęgniarstwa opieki długoterminowej, kursów medycznych oraz klubów: środowiskowego i integracyjnego,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

W ramach NZOZ-u Diakonia WANG oferuje:

- pielęgniarstwo rodzinne,
- pielęgniarstwo opieki długoterminowej,
- szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedlekarskiej,
- prowadzenie świetlic środowiskowej;

Kłodzko.

- prowadzona jest bez pomocy i wsparcia jakiegokolwiek instytucji zagranicznej stacja wypożyczeń sprzętu rehabilitacyjnego; wypożyczano przede wszystkim sprzęt sterowany elektrycznie, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki i krzesła toaletowe,
- organizowany jest stały dowóz starszych i/lub niepełnosprawnych parafian na nabożeństwa i spotkania parafialne,
- potrzebującym udzielana jest pomoc w załatwianiu spraw bieżących, a w niektórych wypadkach pomoc finansowa.
- prowadzone są prace przygotowawcze do utworzenia świetlic środowiskowej i/lub mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnościami umysłowymi.

Lubań.

Parafia ewangelicko-augsburska w Lubaniu w roku 2008 podejmowała wiele różnorodnych inicjatyw o charakterze diakonijnym. Należały do nich m.in.:

- odwiedziny chorych,
- dary rzeczowe dla najuboższych i potrzebujących wg zgłoszeń,
- przekazywanie odzieży,
- nabożeństwa dla osób nie mogących dotrzeć do kościoła,
- sprzedaż wiec Diakonii Wigilijnego Dzień Pomocy Dzieciom 2008,
- sprzedaż wiec wielkanocnych,
- budowanie świadomości potrzeby pracy diakonijnej w parafii,
- organizacja samodzielnej struktury w parafii pod nazwą Diakonia Lubań i jej pierwszego zakresu działań tj. Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego,
- dalsze działania na rzecz stworzenia stacji socjalnej.

Legnica.

Parafia na miarę swych możliwości i środków prowadzi działalność diakonijną¹. Na terenie parafii ogranicza się ona do odwiedzin chorych oraz osób starszych, które z racji wieku, czy też trudności z dojazdami nie mogą uczestniczyć w nabożeństwach.

Parafia bierze udział we wszystkich ogólnokościelnych akcjach, organizowanych przez diakonię, a więc są rozprowadzane wiecze diakonijne w czasie Wielkanocnych oraz w Adwencie. Po raz kolejny parafia w Legnicy brała też udział w akcji skarbonka.

Syców i Międzybórz.

- kolejny rok działalność zorganizowana we współpracy z Zakonem Joannitów Stacja Socjalna, z której usług w skali roku korzystało ok. 200 osób,
- prowadzono wypożyczalnię sprzętu medycznego.

Łwidnica.

Podstawową formą działalności diakonijno-charytatywnej parafii ewangelicko-augsburskiej w Łwidnicy jest prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomoc najbardziej potrzebującym.

Miniony rok był smutny dla parafialnej diakonii. W kwietniu zmarł p. Jerzy Drozdowicz. W zmarłym parafia straciła człowieka bez reszty oddanego sprawie wypożyczalni. Nagle trzeba było znaleźć następcę tak, aby nie został zakłócony rytm godzin otwarcia. Niemalże natychmiast tej pracy, a zarazem odpowiedzialności podjął się radny Władysław Heinrich. Nie jest sam, bowiem wspiera go w tym syn zmarłego Teodor Drozdowicz, a także pani Dorota Bock-Drozdowicz, koordynująca kontakty z darczyńcami z zagranicy. Zasięgiem wypożyczalnia obejmuje teren miasta Łwidnicy i powiatu łwidnickiego (ok. 150 tys. mieszkańców). I tak:

- w roku sprawozdawczym wypożyczono między innymi: 58 sztuk sprzętu rehabilitacyjnego (balkoniki, chodziki, kule, piżki itp.), wózki inwalidzkie - 17 sztuk, sprzęt ortopedyczny w tym elektryczne - 9 sztuk,
- przekazano dary dla szpitala "Latawiec" w Łwidnicy, szpitala Ginekologiczno-Położniczego w Wałbrzychu, Towarzystwa Opieki nad chorymi ze stomią w Łwidnicy.
- w 2008 roku otrzymano dwa transporty sprzętu rehabilitacyjnego z Dortmundu i od hrabiego von Harrach (Joannici),
- diakonia to nie tylko wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, ale przede wszystkim w warunkach parafii diasporalnej, gdzie większość parafian to ludzie w podeszłym wieku, koniecznym jest wsparcie duchowe i regularne odwiedziny domowe, częstokroć połączony z udzieleniem Sakramentu Ołtarza,
- w filiach diakonia ma jeszcze jeden bardzo ważny wymiar, a mianowicie organizowany jest wszystkim potrzebującym osobom, starszym i chorym dojazd do kapli-

cy, by wspólnie mogli uczestniczyć w nabożeństwach,

- jak co roku parafia przy³czy³a siê do Wigilijnego Dzie³a Pomocy Dzieciom oraz w okresie wielkanocnym do sprzeda¿y œwiec diakonijnych, a tak¿e zebrano stosowne i relatywnie wysokie ofiary na osoby poszkodowane w wicherach oraz w Gruzji,

- w minionym roku na dzia³alnoœæ charytatywn¹ parafia przeznaczy³a prawie 10 tysiêcy z³oty. Z tych pieniêdzy finansowano indywidualn¹ pomoc dla osób potrzebuj¹cych doraŹnego wsparcia, koszty pobytu na Tygodniu Ewangelizacyjnym dla Rodzin w Karpaczu, lekarstwa i opa³ dla najubo¿szych, wsparcie przy zakupie podrêczników i zeszytów na pocz¹tku roku szkolnego, czy koszty leczenia i rehabilitacji pourazowej.

Szczecin.

- W parafii mo¿na wypo¿yczaæ sprzêt: kule, wózki inwalidzkie, ³ó¿ka dla chorych,
- jest mo¿liwoœæ zg³oszenia potrzeby przywiezienia samochodem parafialnym wiernych na nabo¿eñstwa,

- parafia wsp³finansuje uczestnictwo potrzebuj¹cych dzieci na Tygodniu Dobrej Nowiny, kupuje wszystkim dzieciom ksi¹¿ki do nauki religii.

- chorych i samotnych odwiedza Alicja Helbig (oczywiêcie poza odwiedzinami duszpasterza i nabo¿eñstwami domowymi),

- wypo¿yczanie sprzêtu pielêgnacyjnego i rehabilitacyjnego,

- s³u¿ba odwiedzinowa,

- zakup podrêczników do lekcji nauczania koœcielnego,

- refundacja kosztów przejazdu na lekcje nauczania koœcielnego,

- dowóz parafian na nabo¿eñstwa,

- przygotowanie upominków œwi¹tecznych dla dzieci,

- dofinansowanie akcji wakacyjnej dla dzieci przez przedsiêbiorców z parafii,

- systematyczne przekazywanie odzie¿y u¿ywanej dla œrodowisk wiejskich.

Wa³brzych.

- Kolejny rok funkcjonowa³a Stacja Socjalna zorganizowana i prowadzona we wsp³pracy z Rycerskim Zakonem Joannitów,

- przy stacji dzia³a te¿ punkt wypo¿yczeñ sprzêtu rehabilitacyjnego,

- przygotowano paczki w ramach akcji "Prezent pod Choinkê",

- w budynkach nale¿¹cych do parafii diakonia diecezji prowadzi przedszkola, w których znaczna czêœæ dzieci (z przyczyn socjalnych) jest zwolniona z obowi¹zku ponoszenia op³at partycypacyjnych.

Wroc³aw, parafia Opatrznoœci Bo¿ej.

Parafia ewangelicko-augsburska we Wroc³awiu w 2008 roku prowadzi³a dzia³alnoœæ diakonijn¹ w nastêpuj¹cych formach:

- wspierano działalność Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji nieodpłatnie użyczając kompleksu obiektów przy ul. Wejherowskiej,
- na terenie ECDiE sw¹ działalność prowadziła Stacja Diakonijna, w której dwie wykwalifikowane pielęgniarki świadczyły bezpłatne usługi pielęgniarsko-pielęgnacyjne, również wobec młodzieży ECDiE,
- jak co roku, sfinansowano obiady w szkolnej stołówce dla 4 uczniów SP 63 we Wrocławiu.
- zakupiono lekarstwa dla najuboższych członków parafii,
- udzielano stałej miesięcznej zapomogi dla starszej i samotnej parafianki,
- w okresie świąteczno-noworocznym przygotowano prezenty dla najstarszych członków parafii,
- zorganizowano Gwiazdkę dla Dzieci, podczas której wszystkie dzieci należące do parafii (do konfirmantów) otrzymały prezenty świąteczne.

Wrocław, parafia św. Krzysztofa.

- Organizowanie domowej pomocy ambulatoryjnej - usługa świadczona przez wykwalifikowaną pielęgniarkę dla członków parafii,
- wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, m.in.: wózków inwalidzkich, chodzków, kul,
- prowadzenie punktu wydawania odzieży używanej.

Zielona Góra.

- Prowadzenie stacji socjalnej wspólnie z zakonem Joannitów,
- udzielanie doraźnej pomocy rzeczowej (leki, wyposażenie mieszkań) najbardziej szym członkom lokalnej społeczności.

ary

Parafia nie prowadzi zinstytucjonalizowanej działalności diakonijnej. Kontynuowano tradycyjne formy parafialnej aktywności diakonijnej poprzez:

- zakup podręczników szkolnych tzw. wyprawek,
- rozdzielanie, otrzymanych z zagranicy darów materialnych (odzież, środki żywnościowe, paczki świąteczne).

Podsumowanie.

Parafie zaangażowane w różnorodne formy pracy diakonijnej zgodnie zgłaszają występowanie następujących problemów: atomizacja społeczeństwa, zaniepokojenie sytuacją gospodarczą i wizją globalnego kryzysu gospodarczego, a co za tym idzie powrotu sytuacji sprzed kilku lat - występowanie obszarów strukturalnego ubóstwa i bezrobocia. Ponadto zauważalna jest ograniczona ilość transportów sprzętu reha-

bilitacyjnego z Europy Zachodniej, niedobór środków na naprawę używanego w wyposażalniach sprzętu. Dotkliwy pozostaje brak współpracowników w dziele diakonii.

W następnej kolejności pokazane zostaną działania prowadzone w ramach Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra. W pierwszej części zajmiemy się obszarem edukacji i wychowania, by następnie przejść do sfery opiekuńczej i medycznej.

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji
im. ks. Marcina Lutra (d. CeKiRON).

Centrum prowadzi liczne placówki oświatowe. Działania tej instytucji kościoła sprawiają, że w jej ramach kształcą się młodzież niepełnosprawna w następujących szkołach publicznych:

- Gimnazjum Integracyjne - 47 uczniów (w porównaniu z ub. rokiem stan bez zmian),
- Liceum Ogólnokształcące (specjalne) - 27 uczniów (spadek w porównaniu z ubiegłym rokiem z 37),
- Technikum Ekonomiczne (specjalne) - 40 uczniów (wzrost z 33),
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa (specjalna) w zawodach: krawiec, introligator - 81 uczniów, odpowiednio w zawodach 37 i 44 (w ubiegłym roku odpowiednio 85/41/44),
- Uzupełniająca Liceum Ogólnokształcące (specjalne) - 20 uczniów (spadek z 24).

W "Centrum" uczyło się:

- na początku roku szkolnego 2007/2008 we wszystkich szkołach publicznych Centrum - 227 uczniów (stan na 20.09.2007 r),
- na koniec II semestru - 220 uczniów (stan na 31.08.2008 r),

W poprzednim roku w Centrum uczyło się 231 osób (stan na 20.09.2006). Ponadto w pozostałych szkołach:

- 50 uczniów w drugim semestrze 2007/2008 w Podstawowej Szkole Polsko-Niemieckiej (integracyjnej, niepublicznej),
- w I semestrze 2008/2009 uczy się obecnie 67 uczniów (wzrost o 34% w stosunku do ubiegłego roku).

Ponadto w Centrum działa Ośrodek Szkolno-Wychowawczy z internatem.
1. Informacje ogólne.

1.1. Wychowankowie i wychowawcy.

A. Liczba wychowanków internatu:

- stan na dzień 10.09.2008 - 110,
- stan na dzień 10.01.2009 - 111.

B. w tym (wg stanu na 10.01.2009)

- CHEOPCY - 59 (53%)
- DZIEWCZĘTA - 52 (47%)

W tym semestrze nie skreślono dyscyplinarnie żadnego mieszkańca.

Liczba grup: 8 (4 grupy dziewcząt i 4 grupy chłopców)

Liczba wychowawców: 14 osób (w różnym wymiarze godzin).

2. Zasady funkcjonowania internatu.

2.1. Wychowankowie zakwaterowani s¹ w dwóch budynkach (B i C).

- na 3 piętrze budynku B (73 osoby, w tym wszystkie dziewczęta) - tzw. internat A,
- na 1 piętrze budynku C (38 chłopców, uczniów klas starszych) - tzw. internat B.

W nocy opiekę nad mieszkańcami sprawuje firma Mikrotom - dyżuruje trzech opiekunów. Jak w latach poprzednich wyżywienie mieszkańcom zapewnia firma cateringowa WIG, opiekę nad wychowankami w stołówce sprawuj¹ wychowawcy internatu. Wspólnie z Ośrodkiem ze stołówki korzystaj¹ uczniowie Polsko - Niemieckiej Szkoły Podstawowej i SOSW Nr 8 oraz SOSW Nr 9. Godziny wydawania posiłków zostały dostosowane do potrzeb poszczególnych placówek, z uwzględnieniem godzin nauki szkolnej i liczby osób korzystaj¹cych z posiłków. Mimo dużej ilości wydawanych obiadów, ich wydawanie przebiega sprawnie.

Sprzątaniem (korytarze, WC, świetlica, dyżurka, wyznaczone pokoje i łazienki ma³o sprawnych wychowanków) w dniach poniedziałek - piątek zajmuje się firma Secent Service, natomiast mieszkańcy pod opiek¹ i kontrol¹ wychowawców sprzątaj¹ swoje pokoje. Wszystkie pokoje s¹ również kolejno sprzątane przez panie sprzątaj¹ce.

Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej "Samarytanin".

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji realizuje zadanie publiczne polegaj¹ce na "Organizowaniu i prowadzeniu usług o określonym standardzie w Domu Pomocy Społecznej "Samarytanin" przy ul. Łwińskiej 25/27 we Wrocławiu" określone w Porozumieniu z dnia 19 listopada 2001r. zawartym pomiędzy Miastem Wrocław, a Diecezją Wrocławską Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego.

Budynek, w którym mieści się dom pomocy stanowi własność Miasta Wrocław. Od chwili przekazania go Centrum dla celów realizacji zadania (prowadzenia Domu Pomocy) nie spełnia on wymogów stawianych tego rodzaju instytucjom. Od kilku lat prowadzone były prace remontowe, mające na celu osiągnięcie wymaganych standardów. W grudniu 2007r. Centrum uzyskało bezwarunkowe pozwolenie Wojewody Dolnośląskiego na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla Osób w Wieku Podeszłym. Jesteśmy w tej chwili JEDYNYM jednostk¹ tego typu w województwie,

która posiada pozwolenie bezwarunkowe. Pozostałe domy wdrażają nadal tzw. programy naprawcze i posiadają zezwolenia warunkowe.

Przeprowadzona przez Centrum modernizacja wynika z założeń programu naprawczego zatwierdzonego dla tego domu. Celem zadania było przystosowanie pomieszczeń mieszkalnych (modułów jednopokojowych i dwupokojowych) do obowiązujących wymogów standaryzacji przez poprawienie ich funkcjonalności.

W wyniku tych prac zmodernizowano wszystkie pokoje i pomieszczenia pomocnicze, wybudowano nowy dźwig osobowy, spełniający obecnie normy. Dalsze prace (nie mające wpływu bezpośrednio na warunki pobytu mieszkańców) obejmują m.in. budowę instalacji solarnej dla potrzeb uzyskania ciepłej wody i pomocniczego ogrzewania pomieszczeń i wody użytkowej dla hydroterapii.

Usługi terapeutyczno-opiekuńcze, pielęgniarskie i rehabilitacyjne.

Od przejścia zadania zleconego do realizacji, przeprowadzono szereg zmian organizacyjnych zmierzających m.in. do ustalenia standardów, systemów i procedur przewidzianych przez dom usług pielęgniarskich. W 2002 r. (w I półroczu) świadczenie usług medycznych przekazane zostało zewnętrznemu podmiotowi i taka forma jest nadal kontynuowana.

Mieszkańcy mogą stale korzystać (w większości w pomieszczeniach domu) z usług lekarzy pierwszego kontaktu, jak też lekarzy specjalistów i rehabilitantów. Ujednoliconą została dokumentacja medyczna prowadzona indywidualnie dla każdego mieszkańca, zgodnie z aktualnymi przepisami.

W 2008 r. stosowane były nadal, wypracowane wcześniej przez Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy, niżej wymienione metody pracy a mianowicie:

- zwiększenie częstotliwości kontaktów z przyszłym mieszkańcem przez cały okres jego oczekiwania na zamieszkanie w domu,
- przeprowadzanie wywiadów przez fachowy, wysokokwalifikowany personel Domu (pracownicy socjalni) i sporządzenie stosownego, opracowanego przez Zespół kwestionariusza wywiadu z osobą oczekującą na zamieszkanie w DPS "Samarytanin",
- zawiadamianie kandydata o zbliżającym się terminie zamieszkania z odpowiednim wyprzedzeniem,
- umożliwienie kandydatowi i jego rodzinie odwiedzenia domu, zapoznania się z jego mieszkańcami oraz rozmowy z psychologiem i opiekunami, w celu wyjaśnienia wątpliwości związanych w szczególności z przystosowaniem się do nowych warunków,
- zapoznanie kandydata, w trakcie jednej z wizyt, z obowiązującym standardem usług i wysłuchanie oczekiwań kandydata związanych z jego zamieszkaniem w domu.

Usługi opiekuńcze i pielęgniarskie.

Usługi opiekuńcze w 2008r. świadczyło 15 opiekunów, w tym 7 o kwalifikacjach pielęgniarskich, co pozwoliło na pracę w systemie trzy zmianowym (I zmiana: 7.30-1530, II zmiana 1230-2030, III zmiana - opiekunka z uprawnieniami pielęgniarskimi).

Dzięki tym rozwiązaniom możliwe jest zapewnienie opieki przez dwóch opiekunów na każdej zmianie, w tym również w soboty i w niedziele (a ponadto w ciągu całej doby zapewniona jest opieka nad mieszkańcami przez specjalistyczny personel opiekuńczy z uprawnieniami pielęgniarskimi).

Przez 3 godziny dziennie (dzięki nakładaniu się zmian) pracuje czterech opiekunów, co umożliwia wykonanie większej ilości czynności opiekuńczych np. karmienie, wykonanie toalet.

Wyżywienie i organizacja posiłków.

Od listopada 2002 r., za zgodą MOPS, Centrum wydzierżawiło pomieszczenia bloku żywienia, firmie cateringowej i ta forma wyżywienia nadal jest kontynuowana. Wybór był trafny i przyniósł zamierzone efekty, gdyż:

a) mieszkańcy mają większy i urozmaicony wybór dań normalnych jak i dietetycznych oraz dostęp (w ciągu całej doby) do podstawowych artykułów żywnościowych,

b) kolacja nie jest wydawana przy obiedzie, jak to miało poprzednio miejsce, lecz spożywana jest w stołówce o regulaminowo określonej porze.

Odzież i obuwie.

Odzież i obuwie własne, zakupione przez mieszkańców domu z własnych środków finansowych lub ze wsparcia ich rodzin - Centrum uzupełnia, w uzasadnionych przypadkach, ze swoich środków, poprzedzając każdy zakup rozpoznaniem indywidualnych potrzeb.

Utrzymanie czystości.

Czynności związane z utrzymaniem czystości wykonuje 12 młodszych opiekunów, w systemie pracy 3-zmianowej, z takim rozplanowaniem, by w godzinach największego nasilenia prac (przy "nakładaniu się" zmian) pracowało 4-5 opiekunów. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, sprzątanie w pokojach mieszkańców wykonywane jest codziennie, a nawet kilka razy w ciągu dnia. Każdego dnia sprząta się również korytarze i tak: parter - 3 razy, I piętro - 2 razy, II piętro - 2 razy.

Takie założenia sposobu pracy dają możliwość kompleksowego, gruntownego sprzątnięcia wszystkich pokoi na danej kondygnacji - dwa razy w tygodniu. Sprzątają wszyscy pracownicy tej grupy na danej zmianie, a ponadto pomagają w określonych godzinach opiekunom przy toaletach mieszkańców i ich karmieniu, co znacznie

podwyższa poziom usług opiekuńczych. Ponadto Centrum:

a) zapewnia mieszkańcom mydło i papier toaletowy, dla utrzymania higieny osobistej,

b) zorganizowało w własnych środkach pralnię podręczną¹, w której prane są rzeczy osobiste mieszkańców, często przy ich współudziale, w ramach zajęć z terapii zajęciowej.

Imprezy kulturalno-rekreacyjne.

1. Noworoczna Msza Święta w pobliskim kościele - 01.01.08.
2. Projekcja filmu pt. " Babel" - 03.01.08.
3. Jasełka - występ dzieci ze SP Nr 99 - 04.01.08.
4. Msza Święta w kaplicy DPS "Samarytanin" - 06.01.08.
5. Nauka tańca karnawałowego - 09.01.08.
6. Bal karnawałowy - 12.01.08.
7. Dzień Babci i Dziadka - 21.01.08.
8. Występ dzieci z przedszkola nr 57 - 25.01.08.
9. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, robótki na drutach - 28.01.08.
10. Wieczór poezji poświęcony z wystawą prac malarskich mieszkańców - 31.01.08.
11. Zabawa karnawałowa z udziałem "Kantaty" z Siechnic - 01.02.08.
12. Zajęcia plastyczne - 05.02.08.
13. Projekcja filmu pt. "Biały oleander" - 08.02.08.
14. Bal ostatkowy - 22.02.08.
15. Spotkanie z poezją z udziałem Haliny Krzysztoforskiej - 03.03.08.
16. Msza Święta w kaplicy DPS "Samarytanin" - 09.03.08.
17. Zajęcia z arteterapii, przygotowywanie kartek wielkanocnych i ozdób - 18.03.08.
18. Kulineroterapia, pieczenie mazurków i serników - 20.03.08.
19. Ćwiczenia wielkanocne - 23.03.08.
20. Projekcja filmu pt. "Tumaczka" - 28.03.08.
21. Zajęcia relaksacyjne, ćwiczenia oddechowe - 11.04.08.
22. Wyjazd do ogrodu botanicznego - 16.04.08.
23. Zajęcia z arteterapii (malowanie butelek) - 21.04.08.
24. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe - 25.04.08.
25. Wycieczka do parku zachodniego - 28.04.08.
26. Wycieczka do Ogrodu Japońskiego - 05.05.08.
27. Rozpoczęcie sezonu grillowego - 12.05.08.
28. Hortikuloterapia, prace w ogrodzie - 19.05.08.
29. Dzień Matki - występ chóru seniorów - 26.05.08.
30. Wieczorek taneczny, świetlica - 30.05.08.

31. Grill w ogrodzie - 06.06.08.
32. Wycieczka do zoo - 12.06.08.
33. Wyjazd na jagody w okolice Janikowa - 16.06.08.
34. Dzień Ojca - 23 06.08.
35. Warsztaty ceramiczne - 27.06.08.
36. Prace w ogrodzie - 30.06.08.
37. Pieczenie kie³basy w ogrodzie, tańce i występ chóru - 04.07.08.
38. Wycieczka nad jezioro - 07.07.08.
39. Spotkanie z poetk¹ Halin¹ Krzysztoforsk¹ - 11.07.08.
40. Przygotowywanie przetworów z owoców sezonowych - 18.07.08.
41. Grillowanie w ogrodzie, spotkanie taneczne - 30.07.08.
42. Spotkanie z cz³onkami Klubu Seniora - 01.08.08.
43. Wycieczka na jeźyny - 08.08.08.
44. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, poczęstunek - 14.08.08.
45. Warsztaty krawieckie - 18.08.08.
46. Wycieczka do ogrodu botanicznego - 22.08.08.
47. Wyjazd do kina - 25.08.08.
48. Spotkanie w ogrodzie, wspólne śpiewanie, tańce - 29.08.08.
48. Prace w ogrodzie - 04.09.08.
49. Wycieczka do rynku - 05.09.08.
50. Warsztaty malarskie - 08.09.08.
51. Przygotowywanie przetworów na zimę - 10.09.08.
52. Pożegnanie lata, grill - 12.09.08.
53. Msza Święta w kaplicy DPS "Samarytanin" - 14.09.08.
54. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, poczęstunek - 16.09.08.
55. Spotkanie z przedstawicielami Klubu Seniora, smażenie placków - 18.09.08.
56. Ognisko, zabawa taneczna - 19.09.08.
57. Msza Święta w kaplicy DPS "Samarytanin" - 21.09.08.
58. Prace w ogrodzie - 26.09.08.
59. Pieczenie ciastek - 29.09.08.
60. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, poczęstunek - 01.10.08.
61. Grzybobranie - 06.10.08.
62. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, poczęstunek - 10.10.08.
63. Warsztaty malarskie - 17.10.08.
64. Grzybobranie - 20.10.08.
65. Grzybobranie -21.10.08.
66. Impreza integracyjna z mieszkańcami z DPS ul. Karmelkowa - 27.10.08.

67. Spotkanie w kawiarni, gry planszowe, poczęstunek - 30.10.08.
68. Porządkowanie grobów - cmentarz Osobowice - 31.10.08.
69. Spotkanie muzyczne z dziećmi z przedszkola - 03.11.08.
70. Warsztaty robótek ręcznych - 07.11.08.
71. Gry stolikowe - 14.11.08.
72. Wyjazd do teatru - 17.11.08.
73. Spotkanie andrzejkowe - 26.11.08.
74. Zabawa andrzejkowa - 28.11.08.
75. Warsztaty muzyczne - 04.12.08.
76. Spotkanie mikołajkowe - 05.12.08.
77. Wspomnienia ze świąt z ubiegłych lat, zajęcia manualne - 12.12.08.
78. Spotkanie opłatkowe - 18.12.08.
79. Występ dzieci ze SP nr 99, kolędowanie - 19.12.08.
80. Przygotowywanie kartek i ozdób świątecznych - 22.12.08.
81. Projekcja filmu pt. "Żona pastora" - 23.12.08.
82. Wigilia - 24.12.08.
83. Integracyjny bal sylwestrowy - 31.12.08.

Informacje o mieszkańcach.

1) Liczba mieszkańców (dane na 31 grudnia 2008 r.):

- a. ilość osób: 104,
- b. płeć: kobiety: 85, mężczyźni: 19
- c. kategorie wiekowe wg. podziału GUS:
  - 41-60 lat - 2 osoby,
  - 61-74 lata - 14 osób,
  - 75-89 lat - 79 osób,
  - 90 i więcej - 9 osób.

Prowadzenie Ekumenicznej Stacji Opieki - Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej we Wrocławiu.

1. Pielęgniarska opieka długoterminowa.

Czas pracy- 7 dni w tygodniu od 8.00-19.00 w systemie dyżurowym.

Ilość pacjentów objętych opieką w ciągu roku - 110 osób.

Wiek pacjentów : osoby dorosłe, w większości po 60 roku życia.

Opieka nad osobami choreymi pozostającymi w warunkach domowych.

Miesięcznie, opieką pielęgniarską objętych było średnio 45 chorych, natomiast w całym minionym 2008 roku - 110 pacjentów. Często byli to chorzy w podszym

wieku, także pacjenci nieprzytomni, karmieni przez zgębnik żołądkowy, nawadniani pozajelitowo, wymagający intensywnej profilaktyki podłożynowej i leczenia głębokich ran o charakterze odłożynowym. Ich rodziny i opiekunowie wymagali intensywnej edukacji w zakresie opieki i pielęgnacji. To pacjenci przede wszystkim ze schorzeniami dotyczącymi CUN (np.: urazy mózgu na skutek wypadków komunikacyjnych, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona, Stwardnienie rozsiane), pacjenci z powikłaniami dotyczącymi chorób naczyń krwionośnych (np.: następstwa udarów mózgowych, następstwa miażdżycy zarostowej naczyń), pacjenci w podeszłym wieku z następstwami urazów dotyczącymi narządu ruchu (np.: złamanie szyjki kołczy udowej) czy też pacjenci z powikłaniami w przebiegu cukrzycy (np.: chorzy ze stop¹ cukrzycow¹).

Personel pielęgniarstwa systematycznie podnosi kwalifikacje uczestnicząc w organizowanych w kraju kongresach i konferencjach, jak również w kursach kwalifikacyjnych. Ważnym elementem kształcenia pielęgniarek jest udział w międzynarodowym kongresie organizowanym przez Polskie Towarzystwo Leczenia Ran. Ostatnio to spotkanie odbyło się w Poznaniu i zgromadziło około 700 osób z kraju i z zagranicy. Bogate doświadczenia uczestników kongresu pozwalają na wprowadzanie wysokich standardów w zakresie opieki nad chorymi z trudno gojącymi się ranami. Pielęgniarki cenią sobie także uczestnictwo w konferencjach organizowanych przez Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Angiologicznych.

Wysoki poziom wiedzy personelu pielęgniarstwa Stacji Ekumenicznej sprawia, że Stacja stała się jedną z niewielu placówek we Wrocławiu, do której szpitale, przychodnie, jak również Narodowy Fundusz Zdrowia kierują chorych wymagających najbardziej specjalistycznej opieki w warunkach domowych.

W roku 2008 podjęto kroki mające na celu objęcie długoterminową opieką pielęgniarstwa również pacjentów spoza Wrocławia. W wyniku prowadzonych rozmów i prac organizacyjno-przygotowawczych w sierpniu 2008r. sfinalizowano ten projekt i utworzono filię Ekumenicznej Stacji Opieki w Łwieradowie Zdroju. Aktywna działalność filii w zakresie pielęgniarstwa długoterminowej domowej nastąpiła od stycznia 2009r., po podpisaniu kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

2. Pielęgniarstwo w środowisku nauczania i wychowania.

Zatrudnienie- 4 pielęgniarki. Czas pracy - 5 dni w tygodniu od 7.25-15.00.

Ilość uczniów objętych opieką: 1087 uczniów.

Typ niepełnosprawności III A - 201 uczniów.

Typ niepełnosprawności III B - 138 uczniów.

Typ niepełnosprawności III C - 103 uczniów.

Uczniowie zdrowi - 645 uczniów.

Zakres kompetencji: planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej nad uczniami na terenie zespołu szkół przy ul. Wejherowskiej 28 we Wrocławiu oraz uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych w Łwieradowie Zdroju w zakresie: promocji zdrowia, profilaktyki chorób, świadczeń diagnostycznych, świadczeń pielęgniarskich, świadczeń pielęgniarsko-leczniczych.

3. Pielęgniarstwo środowiskowe w formie zadaniowej.

W roku 2008 r. wprowadzono nową formę świadczonych usług pielęgniarskich - zadaniowe pielęgniarstwo środowiskowe. Usługami tymi objęto początkowo pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej "Samarytanin". W wyniku licznych starań i działań organizacyjnych w październiku 2008r. Ekumeniczna Stacja Opieki objęła także usługami pielęgniarskimi w formie zadaniowej pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Henrykowie i Domu Pomocy Społecznej w Dobroszycach.

Rozpoczęto także rozmowy z kierownictwem trzech kolejnych Domów Pomocy Społecznej we Wrocławiu, tj. DPS przy ul. Farnej, DPS przy ul. Grunwaldzkiej oraz DPS przy ul. św. Marcina. Finalizacja rozmów zaplanowana jest na koniec lutego 2009 r.

Zatrudnienie - 13 pielęgniarek.

Czas pracy - 7 dni w tygodniu od 8.00-19.00 w systemie dyżurowym.

Ilość pacjentów objętych opieką w ciągu roku - 296 osób.

Zakres kompetencji: planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej nad pensjonariuszami Domów Pomocy Społecznej województwa dolnośląskiego w zakresie świadczenia usług, realizowanych na podstawie katalogu świadczeń, zgodnie z umową z NFZ, w szczególności udzielanie: świadczeń pielęgniarskich, świadczeń leczniczych, świadczeń diagnostycznych, świadczeń rehabilitacyjnych.

4. Inne

W roku 2008 Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego we Wrocławiu ogłosił konkurs dotyczący opracowania i realizacji programu zdrowotnego pn. "Program poprawy jakości opieki nad osobami przewlekle i nieuleczalnie chorymi w środowisku domowym". Oferta złożona przez Stację Ekumeniczną została rozpatrzona pozytywnie, a przekazane na realizację programu środki finansowe pozwoliły na poprawienie komfortu życia osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym. W ramach tego programu podjęto: działania edukacyjne, działania pielęgniarskie z zastosowaniem nowoczesnych środków opatrunkowych, działania rehabilitacyjne. W ramach programu opieką objęto 36 pacjentów.

Ekumeniczna Stacja Opieki podjęła się zorganizowania na terenie Wrocławia świadczenia usługi zespołu domowego leczenia środowiskowego w zakresie psychiatrii. Ten nowy rodzaj usługi wymaga skompletowania nowej, posiadającej stosowne kwalifikacje i doświadczenie "zaopieki", składającej się między innymi z lekarza psychi-

atry, psychoterapeuty i pielęgniarki psychiatrycznej. Dzięki współpracy z wrocławskimi szpitalami i poradniami udało się skompletować wysoko wykwalifikowaną kadrę, przygotować i zorganizować funkcjonowanie tej komórki w ramach Stacji, a także przygotować i złożyć ofertę świadczenia tej usługi do NFZ we Wrocławiu.

Prowadzenie niepublicznych przedszkoli.

Przedszkole Jedyneczka w Wałbrzychu: średnia liczba dzieci uczęszczających: 250.

Przedszkole Bajka w Wałbrzychu: średnia liczba dzieci uczęszczających: 200.

Niepubliczne Przedszkole Muzyczno-Językowe "Wesołe Nutki" we Wrocławiu.

Nie zmuszamy dzieci do aktywności, lecz wyzwalamy aktywność,

nie kaźmy myśleć, lecz tworzymy warunki do myślenia.

Nie ściskamy, lecz przekonujemy. Pozwólmy dziecku pytać

i powoli rozwijamy jego umysł tak, by samo widzieć chciał. (J. Korczak)

Przedszkole "Wesołe Nutki" schowane jest wśród zabytków architektury pięknej starówki, w samym sercu Wrocławia. To miejsce - przytulne i ciepłe, za sprawą poświęcenia i aktywności pracującej kadry sprawia, że dzieci czują się tu wręcz idealnie. Nasze przedszkole to jedyne w swoim rodzaju miejsce, gdzie mały człowiek i jego potrzeby są stawiane na pierwszym miejscu. Dbamy o to, by być dla dzieci przyjaznymi towarzyszami w radosnym odkrywaniu świata, uczeniu się, zabawie, tworzeniu.

Dajemy naszym przedszkolakom możliwość rozwijania się we własnym, indywidualnym tempie bez krytyki i porównywania. Dbamy o to, aby dzieci odnosiły jak najwięcej sukcesów i zdobywały jak najwięcej kompetencji. Aby zapewnić kameralną atmosferę i dobrą opiekę przedszkole ma 4 oddziały wiekowe dla 3-latków, 4-latków, 5-latków i 6-latków. Ogólna liczba dzieci na dzień 14 stycznia 2009 r. wynosi 81 dzieci.

Trzonem przedszkola jest wysoko wyspecjalizowana kadra nauczycielska, o której jakości działania świadczą nie tylko zdobyte dyplomy, ale przede wszystkim zrozumienie i empatia wobec dzieci. To ludzie, którym bez obawy można powierzyć swój pocich. Zarówno nauczycielki, jak i cały personel przedszkola, zapewniają dzieciom poczucie akceptacji, wzajemnego szacunku i zaufania. Nauczycielki podnoszą swoje kwalifikacje na kursach, warsztatach i w innych formach doskonalących wiedzę, dostarczających nowych pomysłów do pracy i zabawy z dziećmi. Wszyscy pracujemy wspólnie dla dobra dzieci, których radość w oczach, uśmiechnięte buzie i chęć przebywania z nami stają się priorytetami w naszej pracy.

Ważnym elementem pracy przedszkola jest wychowanie, dlatego nauczycielki dbają o jego odpowiedni poziom. W ramach tego priorytetu można wymienić kilka najważniejszych elementów:

- tworzenie więzi uczuciowej z rodziną oraz najbliższym środowiskiem dziecka,

- uczenie kulturalnego zachowania się wobec starszych i rówieśników,
- przestrzeganie zasad zgodnego życia w grupie, umiejętnego funkcjonowania w grupie rówieśników, wspólnych zabaw, przestrzegania zasad bezpieczeństwa na terenie przedszkola oraz poza nim,
- przestrzeganie zasad higieny osobistej (mycie rąk przed posiłkiem, szczotkowanie zębów itp.),
- doskonalenie umiejętności samoobsługowych, zachowania się przy stole,
- kształtowanie podstawowych powinności moralnych np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości,
- zaznajamianie z tradycją i kulturą narodową.

Oprócz standardowych zajęć, związanych z założonym programem wychowania przedszkolnego oraz jego podstawą, realizowanych jest mnóstwo zajęć dodatkowych, wśród których należy wymienić naukę języka angielskiego, gry na pianinie, gimnastykę korekcyjną, zajęcia teatralne, zajęcia taneczne, szachy, rytmikę. Zajęcia te prowadzi fachowcy, m. in. tancerze, aktorzy, muzycy, lektorzy.

Dziećmi mającymi problem z wymową, opiekuje się logopeda. Prowadzona jest ponadto stała współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

Na przełomie lutego i marca zostanie przeprowadzona rekrutacja dzieci do najmłodszej grupy. Dzięki wysokiej jakości prowadzonych zajęć oraz domowej atmosferze w przedszkolu, placówka cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród rodziców. W tym roku do przedszkola możemy przyjąć 20 "nowych" dzieci.

Nasi wychowankowie uczestniczą w zajęciach, zabawach, spacerach, uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza nim. Są to zajęcia wynikające z programu wychowania przedszkolnego i zajęcia dodatkowe wzbogacające ofertę edukacyjną.

Dzieci mają możliwość prezentowania zdobytych umiejętności podczas uroczystości przedszkolnych, które na stałe weszły do kalendarza imprez i mają na celu wzmacnianie więzi uczuciowej z rodziną, budzenie szacunku do starszych. Dzieje się to na przykład z okazji Bożego Narodzenia, Dnia Babci i Dziadka, Wielkanocy, Dnia Mamy i Taty, Pasowania na Przedszkolaka oraz Pasowania na Zerówkowicza.

Przedszkole jest promowane poprzez: Internet, zajęcia otwarte, prezentacje na zewnątrz placówki (udział w konkursach, olimpiadach), jak również w różnych audycjach radiowych (Radio Złote Przeboje, radio Wa-wa, radio Ram).

ks. Robert Sitarek
Przewodniczący Komisji Diakonijnej
Synodu Diecezji Wrocławskiej
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP